

KS. DANIEL BRZEZIŃSKI

UNIwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

DANBR@UMK.PL

ORCID: 0000-0003-4680-3055

OD REDAKCJI

W wykazie czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych, ogłoszonym przez Ministra Edukacji i Nauki w dniu 17 lipca 2023 roku, czasopismo „Teologia i Człowiek” uzyskało 100 punktów. To kolejne docenienie kwartalnika Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, ale również kolejne wyzwanie na przyszłość. Ocena ta bez wątpienia wpisuje się w kontekst danych parametrycznych i ostatnich zestawień rankingowych, w których kierunek studiów *teologia* na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w 2023 roku zajął pierwsze miejsce w Polsce, a dyscyplina *nauki teologiczne* na UMK otrzymała od Ministra Edukacji i Nauki najwyższą kategorię „A+”.

Niniejszy numer naszego pisma otwiera artykuł ks. Andrzeja Anderwalda dotyczący miejsca i zadań Kościoła podczas wciąż toczącej się wojny na Ukrainie. Jej dramatyczne konsekwencje dla ludności cywilnej są swoistym „znakiem czasu”, który wymaga właściwego rozpoznania i zmusza do konkretnych działań. Kościół od początku wojny angażuje się na różnych płaszczyznach: od debat o prawie Ukrainy do samoobrony poprzez modlitwy o pokój aż po ogromną pomoc materialną. Co oznacza dla Kościoła zaangażowanie w tę pomoc? Jak można teologicznie uzasadnić tego typu zaangażowanie? Na ile działalność charytatywna Kościoła może przyczynić się do odnowy, tak kwestionowanej współcześnie, wia-

rygodności Kościoła? Czy może stać się ona znakiem współpracy ekumenicznej? To pytania, na które stara się odpowiedzieć Autor artykułu.

Wokół problematyki duszpasterskiej wiarygodności i skuteczności Kościoła koncentrują się także teksty Jolanty Kurosz oraz ks. Kazimierza Skoczylasa. W pierwszym z nich podjęto jakże potrzebną dzisiaj dyskusję nad tożsamością laikatu w perspektywie jego roli i wyzwań w Kościele i we współczesnym świecie. Natomiast drugie opracowanie ukazuje troskę Kościoła o polskich emigrantów, zarówno tych z przełomu XIX i XX wieku, jak i Polaków wyjeżdżających za granicę po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku w celu podjęcia okresowej pracy zarobkowej.

Z kolei ewangelizacyjną misję Kościoła dokonującą się u początków chrześcijaństwa na ziemiach polskich przypomina ks. Andrzej Krzystek, omawiając założenia teologiczno-historyczne w kompozycji rzeźbiarskiej chrzcielnicy jubileuszu 900-lecia chrztu Pomorza w kościele pw. św. Jana Pawła II w Szczecinie. Prezentowany w opracowaniu projekt badawczy „Baptysterium jubileuszu 900-lecia chrztu Pomorza” uzyskał akceptację Ministerstwa Edukacji i Nauki i został włączony do programu naukowo-edukacyjnego „Chrzest Pomorza w dziejach Polski i Europy. Jubileusz 900-lecia”.

Gorąco zachęcamy również do lektury pozostałych artykułów, będących owocem filozoficznej i teologicznej refleksji naszych autorów.

Czy przyrodoznawstwo jest wrogiem czy sprzymierzeńcem teodycei? – zastanawia się ks. Tomasz Dutkiewicz i przedstawia kwestie o charakterze metodologicznym pozwalające uniknąć błędu powoływania się na teologię naturalną św. Tomasza w dążeniu, by wybrane odkrycia naukowe interpretować jako potwierdzenie prawd zawartych w nadprzyrodzonym Objawieniu, bądź też wykorzystywać je jako przesłanki na gruncie argumentacji teodycealnej.

Tematyką inwestury arcykapłana Jozuego w biblijnej księdze Zachariasza zajmuje się ks. Tomasz Tułodziecki. Autor zwraca uwagę na oryginalność analizowanego przez siebie tekstu. Biblijna narracja nie zatrzymuje się jedynie na przypisaniu i potwierdzeniu roli arcykapłana w dziedzinie kultu, ale poszerza zakres jego władzy o nauczanie oraz zadania i funkcje społeczne. Arcykapłan w epoce drugiej świątyni przejął kompetencje, które przed niewolą babilońską należały do proroków i królów. Owa kompleksowość powołania kapłańskiego zarysowana w Księdze Za-

chariasza w epoce powygnaniowej – w ocenie Autora opracowania – jest absolutnym *novum* na tle innych tradycji kapłańskich Starego Testamentu.

Novum w przestrzeni teologicznej wydaje się zagadnienie tanatoko-smetyki rozumianej jako wyraz szacunku dla ludzkiego ciała po śmierci, podjęte przez ks. Tomasza Gwoździwicza. Autor ukazuje specyfikę tego zjawiska ze szczególnym uwzględnieniem jego aspektów moralnych: dy-lematów i zagrożeń, ale również przejawów pozytywnych.

W aktualną debatę teologiczną włącza się Tadeusz Sierotowicz, na-kreślając interesującą syntezę teorii percepcji rozwiniętej w dziele „Prawda świata”, którego autorem jest sługa Boży, kardynał-nominat Hans Urs von Balthasar. W związku z trudnościami związanymi z przyjęciem tej koncep-cji, w opracowaniu dokonano jej konfrontacji z myślą Dana Neshera.

I wreszcie, ks. Sylwester Jaśkiewicz, mając na uwadze zainteresowanie problematyką odwagi w obrębie różnych dziedzin i dyscyplin naukowych, szuka jej chrześcijańskich korzeni, opierając się na nauczaniu papieża Fran-ciszka o św. Józefie. Ojciec Święty, koncentrując się na fakcie ojcostwa Józe-fa oraz na misji powierzonej mu przez Bożą Opatrzność, wskazuje twórczą odwagę jako cechę typowo Józefową. Odwaga jest jedną z kluczowych war-tości czy też kategorii w etyce, pedagogice, edukacji aksjologicznej, socjolo-gii i w wielu innych dyscyplinach, ale jest też pojęciem teologicznym, które może być w pełni zrozumiane w sferze wiary chrześcijańskiej. Współczesne zapotrzebowanie na odwagę jest ogromne. Potrzebuje jej chrześcijaństwo, potrzebuje każdy uczeń Chrystusa w Kościele i w świecie, potrzebuje jej sam Kościół, potrzebuje jej również teologia.

Życzymy ciekawej i inspirującej lektury.

Ks. Daniel Brzeziński
redaktor naczelny